

Het leven na de val uit een mangoboom

Aart van Wolfswinkel,
huisarts in Hellevoetsluis

beeld: auteur

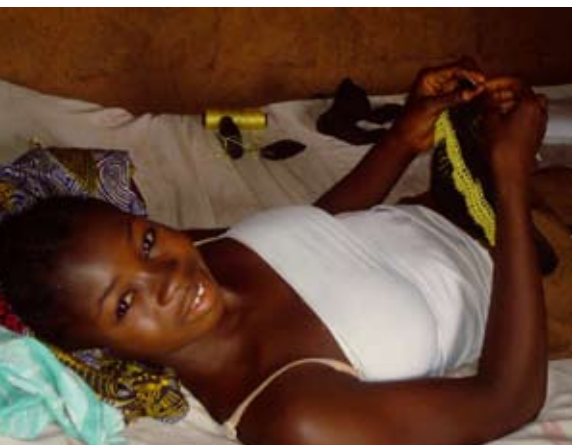
Twintig jaar geleden werden mensen met een handicap verguisd en verwaarloosd in Igede, een armoedige regio in het zuidoosten van Nigeria. Vaak werden ze uit de gemeenschap verstoten. Ze leefden onder erbarmelijke omstandigheden uit het zicht, in de bush. De Nederlandse zendingszuster Coby van Rossum trok zich hun lot aan en startte in 1988 het gehandicaptenproject C.V.T.C. Elim (www.elimnigeria.nl). In de loop van de jaren ontwikkelde het zich tot een professioneel, *community-based* NGO onder Nigeriaans management. De organisatie levert momenteel zorg aan ruim 1500 gehandicapten. Recentelijk was ik er met een bestuursdelegatie van Elim Nederland. Ik ging op pad met Samuel, een bevlogen veldwerker.

Het gebied, ter grootte van de provincie Utrecht, is verdeeld in 10 regio's. Samuel is verantwoordelijk voor één regio. Op de brommer tuft hij langs de gehandicapten. Over zanderige wegen en smalle bushpaadjes. We doorkruisen een riviertje, rijden langs dorpjes met lemen hutten met rieten dak. De rijkere hebben een zinken dak.

We komen bij Blessing, een jonge vrouw van 22 jaar. Door een val uit een mangoboom liep ze een dwarslaesie op. In het schemerdonker ligt ze op bed. Haar wereld: vier lemen wanden, een deuropening waardoor fel zonlicht straalt, een stoel en een tafeltje met wat spullen. In de hoek staat een rolstoel. Haar maatje komt erbij zitten, een zusje. Elim coacht de begeleiders van gehandicapten en beloont hun inspanning met het betalen van het schoolgeld. Blessing is aan het breien. Dankzij microkrediet kon ze spullen aanschaffen. Sindsdien breidt ze van alles. Mutsjes zijn haar specialiteit – handig in het zanderig Igede.

Mensen uit de omgeving weten haar te vinden en kopen de mutsjes. Het is geen vetpot, maar ze heeft het riant in vergelijking met anderen twintig jaar geleden. Ze kan niet zonder hulp, maar weet zich aardig te redden. Blessing straalt veerkracht uit.

Mary, een meisje van 12 jaar, is er erg aan toe. De honger heeft haar in de greep. Apathisch kijkt ze voor zich uit en ze registreert nauwelijks onze komst. Haar moeder heeft epilepsie, haar vader – leprapatiënt – leeft elders en opa stierf afgelopen jaar. Wegvallen van familie is vaak de aanzet tot een neerwaartse spiraal van armoede, ondervoeding en ziekte – zeker ingeval van chronische ziekte.

Recentelijk werd Samuel bij Mary geroepen; ze zou blind zijn. Hij zorgde voor een medische check. Ze bleek diabetes te hebben en was kandidaat voor insuliner therapie. Maar insuline is geen optie: het is niet te bewaren in deze tropische hitte. Elektriciteit voor een koelkast is er niet. En trouwens, wie moet de insuline betalen? Elim kan niet bijspringen. Na Mary zullen er talloze anderen in de rij staan voor insuline. Eigenlijk is het basiszorg, waarvoor de Nigeriaanse overheid verantwoordelijk is. Maar die verantwoordelijkheid neemt zij niet, ook staat het land te boek als olierijk. Dat maakt ontwikkelingswerk in Nigeria wrang.

Mij overvalt een machteloos gevoel. Samuel herkent dat niet zo, blijkt later. Voor hem is het dagelijkse realiteit. Hij doet wat hij kan, steunt de familie en zorgt voor voedsel voor het gezin. En de bijbel gaat open.